

РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ» В СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ТЕХНІЧНІЙ ОСВІТІ.

Значний потік інформації вимагає від сучасної людини певних навичок, що пов'язані з регуляцією її впливу на користувачів, обробкою та використанням. Важливість таких навичок для технічних спеціалістів, які працюють із складними технологіями та задіяні в ресурсоємних процесах є безсумнівною.

Компетентнісний підхід в сучасній вищій освіті дозволяє вбудовувати затребувані навички в освітні програми у вигляді певних компетентностей. Проте, залишається питання впровадження, досягнення навчальних цілей. І воно стосується всіх учасників навчального процесу. Розглянемо його з позиції викладача, що працює в межах блоку дисциплін особистісного розвитку на освітніх програмах технічного спрямування. Метою даної розвідки є розгляд стратегічних підходів, що дозволяють повніше реалізувати функціональні потужності філософського знання в процесі викладання дисципліни «Філософія» студентам технічних спеціальностей. Потрібно визначити як базову тезу, що філософське знання є формуючим для особистості. Філософське знання сприяє розвитку когнітивної сфери особистості. Це положення ґрунтується на таких функціях філософії як: критична, аналітична, інтегративна, прогностична та методологічна [1]. Зазначене зобов'язує до використання їх в процесі навчання. Так, критична функція може бути реалізована через аналіз теорій і концепцій кожної історичної епохи, їх осмислення в конкретному контексті певного часу і простору. Аналітична функція філософії спрацьовує на формування навички обробки інформації, яка стає частиною життєвих практик. Інтегративна функція

філософії, мабуть одна з тих, реалізація якої дозволяє суттєво зміцнити позиції не тільки майбутнього технічного спеціаліста, а й будь-якої сучасної людини. Маючи можливість інтегрувати у філософському знанні процеси різних рівнів, ми не просто розсуваємо межі свого бачення світу, а й отримуємо інструмент для прийняття виграшних рішень. Тож, в процесі викладання дисципліни «Філософія» важливо зберігати увагу студентів на тому, що будь-яка філософська теорія сформована в конкретному історичному часі-просторі, демонструє як культурний розвиток конкретного етносу, так і є епізодом еволюційного поступу людства в цілому. Інтегративна і прогностична (отримувати розуміння майбутнього) функції філософії пов'язані безпосередньо: перша виступає механізмом реалізації другої. Майбутні технічні спеціалісти мають побачити на заняттях з «Філософії» як це працює. Філософські теорії завжди містять в собі не тільки бачення поточного, а й майбутнього, точніше, його надає сама «картина в цілому», що завжди вимальовується. На заняттях з «Філософії» напрацьовувати вміння дивитись на речі, процеси, явища «в цілому» дуже доречно. Але від викладача це потребує турботи про регулярну фіксацію уваги студентів на різних аспектах, контекстах, рівнях існування однієї і тієї ж проблеми. Методологічна функція філософії відпрацьовується, якщо студенти опанують декілька видів синтезу, навчитимуться використовувати, до прикладу, закони дімезіональної онтології [2].

Стратегічним підходом можна вважати розвиток діалогічної культури у студентів закладів вищої технічної освіти на заняттях з дисципліни «Філософія». Діалог/полілог має бути формою і семінарських і лекційних занять з дисципліни «Філософія». Разом з тим, аксіологічна функція філософії і гуманістична спрямованість філософського знання взагалі потребують від викладача постійної презентації, оскільки мають вирішальну роль в особистісному зростанні студентів.

Джерела та література:

1. Кузнецов О. А. Методологічні особливості викладання курсу філософії у вищих технічних навчальних закладах України // Актуальні проблеми філософії та соціології, 2025. С.83-88.
2. Бондаревич І. Духовна цілісність особистості: дійсність і перспектива: монографія/ І. М. Бондаревич. Запоріжжя : ЗНТУ, 2008. 162 с.